

Marko Lučić, urednik i član uprave
portala Quantum21.net.

Uvodnik

Marko Lučić

Poštovani čitatelji,

u mjesecu veljači na portalu **Quantum21.net** baviti ćemo se organizacijskim učenjem. Kako bi obradili ovu vrlo značajnu temu, odlučili smo prenijeti Vam stručne članke dvojice iznimno uglednih autora, Russella L. Ackoffa, "oca sistemskog razmišljanja" i Harrisona Owena, tvorca tehnologije "Otvorenog prostora" (eng. *Open Space Technology*) koja je pokazala iznimne rezultate u poticanju učenja i samo-organiziranja. Zanimljivo je da je Owen navedenu tehnologiju osmislio za boravka u malom afričkom selu kada je primijetio da se mještani prilikom svakog značajnog događaja u selu okupljaju u krugu.

Nakon čitanja Ackoffovog članka "**O učenju i sustavima koji potiču učenje**" stalno sam razmišljao o hijerarhiji sadržaja koji se nalaze u ljudskom umu: podacima, informacijama, znanju, razumijevanju i mudrosti s jedne strane, te hrvatskim kompanijama i institucijama, odnosno potrebi njihove promjene s druge strane. Razmišljao sam o neuspješnim pokušajima transformacije naših organizacija i pokušavao ih povezati s tekstom dr. Ackoffa.

Navedeni problem u posljednje vrijeme zaokuplja veliki dio mog vremena. Stalno se pitam: "Zašto je tako? Zašto nitko ne može ništa napraviti po tom pitanju iako je svima jasno da se nešto napraviti mora?" Ako u svoja promišljanja uključim hijerarhiju na koju nas autor članka upozorava, situacija ipak postaje malo jasnija.

Očito je naime da osobe zadužene za provođenje promjena, dakle predsjednici uprava, izvršni direktori, lideri u javnom sektoru i drugi, u proces promjena kreću s velikom količinom podataka i informacija na raspolaganju, ponekad i znanja, a samo u iznimnim slučajevima i razumijevanja - kategorijama koje su prema Ackoffu povezane s "*ispravnim odrađivanjem stvari*". No, pravo pitanje u ovoj situaciji je sljedeće: "Ulaze li u promjene s primjerenom mudrošću, odnosno rade li ti ljudi *'prave stvari*'?"

Autor nam ukazuje kako danas živimo u informacijskom dobu u kojem nas sa svih strana obasipaju informacijama. Svi znate o čemu govorim; knjigama koje mjesecima čekaju na polici da

budu pročitane, web stranicama, časopisima, newsletterima, televizijom, novinama itd. Na temelju toga, odjednom smo pomislili kako mnogo toga "znamo" i zaboravili da se "znanje" nalazi na višoj hijerarhijskoj razini od informacija. U tom kontekstu se upravo sada sjetih nedavnog razgovora s dragim prijateljem, visoko pozicioniranim menadžerom u uglednoj hrvatskoj kompaniji koji mi je predložio da "skratimo malo članke na portalu" kako bi se oni mogli hitro konzumirati. On je ustvari htio još više informacija, po mogućnosti čim kraćih kako ne bi morao uložiti mnogo energije u njihovu preradu u "znanje". Iako želimo postati "društvo znanja" za sada smo ipak pretežno "društvo informacija".

Nažalost, Ackoff nam govori kako ni "znanje" samo po sebi nije dovoljno, već se ono nalazi tek u sredini hijerarhije - ispod "razumijevanja" koje traži dodatne napore te ispod "mudrosti", kategorije koja nam omogućava da "radimo prave stvari" umjesto da "pravilno radimo stvari" koje nas ne mogu pomaknuti iz mrtve točke u kojoj smo se zaglavili.

Također je interesantna autorova distinkcija između *rasta* i *razvoja* na koju prečesto zaboravljamo u našem "svijetu brojki" u kojem se više-manje sve organizacije bore prije svega za *rast* (porast veličine i brojeva), a manje za *razvoj* (porast sposobnosti i težnja da se zadovolje legitimne potrebe i želje, kao i one drugih ljudi). Možda se upravo u toj težnji krije razlog velike smrtnosti organizacija, jer kako kaže Arie de Geus u svojoj knjizi *The Living Company*, "organizacije koje se bave razvojem, radije negoli rastom, žive stoljećima."

U drugom članku autora Harrisona Owena govori se o poznatoj društvenoj tehnologiji "Otvorenog prostora" koja pomaže "umnim radnicima" da unaprijede produktivnost svojeg rada. Možda ste se sada, dok čitate ovaj Uvodnik, upravo vratili s još jednog "produktivnog sastanka uprave" na kojem, naravno, niste smjeli reći što mislite, niste mogli doći do riječi, nisu Vas shvatili ili Vas sadržaj sastanka jednostavno nije zanimao.

Pokušajte nešto promijeniti u svome radu. **Quantum21.net** Vas poziva da iskušate tehnologiju "Otvorenog prostora"!